

LIEFSTHUIS

Onvrijwillige zorg bij cliënten thuis

In deze folder leest u hoe onze medewerkers omgaan als er mogelijk sprake kan zijn van onvrijwillige zorgverlening aan cliënten die thuis wonen.

Onvrijwillige zorg in de thuissituatie? Nee, omdat...

Onvrijwillige zorg is zorg waar de cliënt of diens vertegenwoordiger niet mee instemt of waar de cliënt zich tegen verzet.

Wij willen dat de vrijheid van de mensen aan wie wij zorg en/of begeleiding geven zo groot mogelijk is.

Ons uitgangspunt is altijd het geven van vrijwillige zorg en/of begeleiding en het niet beperken van de vrijheid van onze cliënten. Toch kan het voorkomen dat er dilemma's zijn waarbij de cliënt bijvoorbeeld verzet vertoont tegen de zorg en/of begeleiding.

Zo kan het bijvoorbeeld voorkomen dat een cliënt

- > zich verzet bij het wassen
- > de medicatie niet wil innemen
- > weigert om het voorgeschreven dieet te volgen
- > zich verzet tegen een lichamelijk onderzoek

Waarom wij géén onvrijwillige zorg geven aan cliënten:

- > omdat wij – in geval van zorg en/of begeleiding thuis - in andermans omgeving onvoldoende toezicht kunnen houden (los van de zorg- en of begeleidingsmomenten zijn wij namelijk niet aanwezig);
- > omdat de woon- en leefomgeving van onze cliënten zich niet altijd leent voor het geven van onvrijwillige zorg.

Hoe gaan onze medewerkers om met deze dilemma's?

Als een cliënt zich **verzet** tegen onze zorg en/of begeleiding, gaan wij samen op zoek naar een vrijwillig en passend alternatief.

Dit doen we altijd samen met de cliënt, de wettelijke vertegenwoordiger en onze zorgcollega's.

Wij zetten dus geen onvrijwillige zorg in, en zoeken naar een vrijwillig alternatief waar de cliënt zich wel prettig bij voelt. Onvrijwillige zorg mag alleen volgens de regels van de Wet zorg en dwang (Wzd).

Voorbeeld 1: als een cliënt die zorg thuis ontvangt zich bijvoorbeeld verzet tegen het douchen. **Wat doen we dan?** Dan gaan we eerst in overleg met de cliënt, de vertegenwoordiger en zorgcollega's om te kijken of er een reden is voor het verzet. We zoeken dan naar een andere manier om de zorg aan te bieden waardoor de cliënt zich prettig voelt. We noemen dit '**het zoeken naar alternatieven**'. Een alternatief kan bijvoorbeeld zijn de cliënt zittend te wassen met een washand. Het is niet altijd makkelijk een alternatief te vinden, maar we proberen door juist met elkaar in gesprek te gaan een oplossing te zoeken dat vrijwillig is.

Voorbeeld 2: er kan twijfel zijn of een cliënt op een veilige manier zelfstandig naar buiten kan. Het kan voorkomen dat de familie ons dan vraagt de deur van de cliënt op slot te doen. Hiermee zouden we de cliënt insluiten in zijn/haar woning als wij weggaan. Wij kunnen dit niet zomaar doen, omdat we bijvoorbeeld geen toezicht kunnen houden op de cliënt als wij er niet zijn. **Maar wat kan wel?** We gaan samen met de cliënt en familie op zoek naar een **alternatief**. Bijvoorbeeld het inzetten van sensortechnologie waarmee wij de cliënt wel op afstand kunnen volgen. Als de cliënt en de vertegenwoordiger hiermee instemmen, is er sprake van een vrijwillig alternatief.

Cliëntvertrouwenspersoon Wzd

Wanneer een cliënt of zijn vertegenwoordiger vragen of klachten heeft over onvrijwillige zorg, heeft de cliënt recht op ondersteuning van een cliëntvertrouwenspersoon. De cliëntvertrouwenspersoon is onafhankelijk en wordt geleverd door Zorgstem.

U kunt bellen of mailen met de cliëntvertrouwenspersoon:
T: 088 678 1000
E: info@zorgstem.nl
www.zorgstem.nl

Over de Wet zorg en dwang

Mensen met dementie of een verstandelijke beperking kunnen soms niet (meer) goed inschatten wat goed voor ze is. Ze verzetten zich dan bijvoorbeeld tegen verzorging en/of begeleiding, terwijl ze dat juist wél nodig hebben. De Wet zorg en dwang (Wzd) biedt dan mogelijkheden om deze zorg toch aan te bieden zodat ernstig nadeel (of een onveilige situatie) kan worden voorkomen. De kern van deze wet is: 'geen dwang, tenzij het echt niet anders kan'.

Voor meer informatie over onvrijwillige zorg en de Wet Zorg en dwang gaat u naar:
www.dwangindezorg.nl

Heeft u vragen of twijfels over onvrijwillige zorg?

Ga dan in gesprek met uw wijkverpleegkundige.